

**Leidschendam-
Voorburg**

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum 23 maart 2021

Nummer 2210

Onderwerp Raadsbrief informeren plan eenzaamheidsbestrijding Leidschendam-Voorburg 2021-2023

Portefeuillehouder Wethouder Bouw

Behandeld door E Stegeman

1. Waarom wordt de raad geïnformeerd?

In november 2020 heeft de raad tijdelijke middelen beschikbaar gesteld voor eenzaamheidsbestrijding. Dit gaat om € 60.000 per jaar voor 2021, 2022 en 2023. Middels deze raadsbrief wil het college de gemeenteraad informeren over de stand van zaken en het plan van aanpak eenzaamheidsbestrijding.

2. Korte inhoudelijke toelichting

Wat is eenzaamheid en wat zijn de oorzaken?

“Eenzaamheid is je niet verbonden voelen. Je ervaart een gemis aan een hechte, emotionele band met anderen. Of je hebt minder contact met andere mensen dan je wenst. Eenzaamheid gaat gepaard met kenmerken als negatieve gevoelens van leegte, verdriet, angst en zinloosheid en met lichamelijke of psychische klachten”¹. Eenzaamheid is iets dat je ervaart. Dit betekent dat je pas eenzaam bent als je jezelf eenzaam voelt. Eenzaamheid is vooral een probleem voor mensen die het sterk of langdurig voelen. Het kan leiden tot gezondheidsrisico's, minder meedoen in de samenleving en een gevoel dat welzijn of geluk tekortschiet. Inhoudelijk heeft eenzaamheid drie soorten oorzaken: individuele oorzaken; veranderingen in het sociale netwerk en maatschappelijke oorzaken.

Cijfers

In de gemeente Leidschendam-Voorburg is 45,2% eenzaam volgens cijfers van de GGD. Eenzaamheid komt voor in de hele bevolking, maar kent wel risicogroepen, zoals mensen met een laag huishoudinkomen, lager opgeleiden, inwoners met een niet-westerse achtergrond, 85-plussers, alleenstaanden en eenoudergezinnen.

¹ Eéntegeneenzaamheid.nl

Gedurende de covid-19 pandemie zijn jongeren ook een risicogroep geworden. In het plan van aanpak staat een uitgebreidere analyse en uitleg van de cijfers.

Corona

Zoals in het plan benoemd staat, is Covid- 19 een van de belangrijkste maatschappelijke oorzaken van eenzaamheid op dit moment. De pandemie maakt eenzaamheid niet alleen zichtbaar, maar als thema ook meer bespreekbaar. Een deel van deze eenzaamheid ontstaan tijdens corona neemt wellicht af, wanneer er geen sprake meer is van een pandemie. Toch zullen er ook mensen zijn voor wie de eenzaamheid niet weggaat, omdat de duur van de pandemie voor sociale isolatie heeft gezorgd, met minder contacten in algemene zin. Het belang om herstelbeleid te voeren is daarom hoog op dit onderwerp. Sommige mensen hebben nu en na de pandemie meer steun nodig om (nieuwe) contacten te (blijven) leggen.

Wat gebeurt er al?

Binnen de gemeente is er een divers aanbod aan activiteiten en initiatieven om iets te betekenen voor (potentieel) eenzame inwoners. Niet alle activiteiten hebben als hoofddoel om eenzaamheid te bestrijden, maar ze dragen wel bij aan de bestrijding hiervan. Het feit dat niet alle activiteiten worden bekeken vanuit het perspectief van eenzaamheid maakt het lastig om een sluitend overzicht te leveren met alles wat er gebeurt ter bestrijding van eenzaamheid. Wel is bekend dat er verschillende manieren zijn om in te zetten op de bestrijding van eenzaamheid en hierin heeft de gemeente ook al een divers en laagdrempelig aanbod. Er kan worden ingezet op:

- 1. Betekenisvolle relaties aangaan en onderhouden**

Er zijn bijvoorbeeld verschillende maatjesprojecten en trainingen in sociale vaardigheden.

- 2. Maatschappelijk participeren**

Binnen de gemeente wordt dit bevorderd door o.a. Welzijn op recept, de inzet van LV voor Elkaar, sociaal beheer in de wijk- en dienstencentra, de Buurtambassade, Maatschappelijk Verantwoord Verenigen en Vlietwensen.

- 3. (Onvrijwillig) isolement doorbreken**

Voorbeelden van activiteiten en aanbod dat isolement helpt doorbreken zijn o.a.: de CreActief Sport en Cultuurdagen 55+, Ooievaarspas, computerlessen, taallessen, Roze plus soos voor LHBTQI+ ouderen, een beweegcoach, project "Jonge Helden" voor jonge mantelzorgers en andere ondersteuning voor mantelzorgers.

- 4. Een schone en veilige woonomgeving met voldoende voorzieningen**

Voorzieningen die een rol spelen zijn de wijk- en dienstencentra met hun activiteitsaanbod, de bibliotheek, maar ook winkelcentra, theaters, sportverenigingen, muziekscholen en andere clubs voor het uitvoeren van hobby's.

Daarnaast hebben inwoners en (maatschappelijke) organisaties afgelopen jaar zich ingezet om eenzaamheid te bestrijden. Meerdere activiteiten konden en kunnen niet doorgaan vanwege de maatregelen. Dit treft vooral activiteiten waarin ontmoeten centraal staat. Gelukkig zijn inwoners en (maatschappelijke) organisaties bezig om creatief toch mensen te bereiken en een gevoel van verbinding te creëren. Hierbij worden er belcirkels opgezet, activiteiten/cursussen worden naar online aanbod omgezet, er wordt eten gebracht naar mensen die minder bedeed, eenzaam of kwetsbaar zijn. Inwoners proberen anderen te helpen door boodschappen te doen of andere kleine klusjes. Ook willen mensen steun betuigen en plezier verhogen door middel van o.a. muziekoptredens of het uitdelen van knutselmogelijkheden, zoals de volgelhuisjes in Stompwijk of kunstpakketten bij WZH.

De acties die uitgezet worden binnen het plan van aanpak zorgen ook voor verduidelijking van het aanbod, omdat maatschappelijke partners bewuster met eenzaamheid bezig zijn. Het aanbod zal nog steeds niet altijd concreet bestempeld worden met 'eenzaamheid'. Mensen vinden het vaak niet fijn om vanuit dit perspectief benadert te worden. De stempel 'eenzaamheid' kan afschrikkend werken.

Wat gaat de gemeente doen?

Met het plan van aanpak zet de gemeente samen met (maatschappelijke) partners in op de volgende doelstellingen:

- 1. Vergroot de bewustwording en maak eenzaamheid daardoor bespreekbaar**

Er wordt ingezet op bewustwording door middel van een campagne en extra inzet tijdens de Week tegen eenzaamheid 2021. Ook punt 2 'Creëer een lokaal netwerk' draagt bij aan de bewustwording.

- 2. Creëer een lokaal netwerk**

Er wordt een kwartiermaker ingezet om een lokale coalitie te vormen, die initiatieven aan elkaar verbindt en partners bewust maakt van eenzaamheid en de rol die zij op zich kunnen nemen in de bestrijding hiervan. Daarnaast enthousiasmeren coalitiepartners elkaar om (samen) actie te ondernemen. Ook een kleine aanpassing kan het verschil maken.

- 3. Werk aan een duurzame aanpak**

De lokale coalitie blijft ook na de inzet van de tijdelijke middelen in stand om duurzaam aandacht te hebben voor eenzaamheid. De subsidietafels zijn een goede plek om de coalitie in te borgen. Daarnaast wordt onderzocht of een meldpunt ingericht kan worden voor advies en hulp.

Conclusie

Uit de cijfers en trends kan worden geconcludeerd dat eenzaamheid zich niet beperkt tot één type persoon, maar breed voorkomt in de samenleving. Daarom is voor het plan van aanpak gekozen voor een brede aanpak. De aanpak focust zich op

verschillende aspecten die ook aansluiten bij de vijf pijlers uit de landelijke coalitie 'Eén tegen eenzaamheid'. De gemeente is aangesloten bij deze aanpak, waarin bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheidsinstellingen de handen ineenslaan. De speerpunten van het lokale plan richten zich op bewustwording en bespreekbaarheid zowel bij inwoners als bij (maatschappelijke) organisaties. Daarnaast wordt duurzaamheid in de aanpak gecreëerd door de subsidietafel te betrekken in de borging van de lokale coalitie.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

A. van Mazijk
secretaris

K. Tigelaar
burgemeester

Bijlage bestemd voor de raad:

Nummer

1

Onderwerp:

*Plan van aanpak eenzaamheidsbestrijding gemeente
Leidschendam-Voorburg 2021-2023*